

ОТ ЫЙЫН

3

күнэ—

РОССИЙСКАЯ ФЕДЕРАЦИЯ ПРЕЗИДЕНТИН БЫЫБАРА

САНА

ЧУРАПЧЫ
УЛУУС
КАБЫАТА

ХАЛЫАТ
1991 СЫЛ АЛТЫННЫ
19 КҮНҮТТӨН ТАХСАР.

ОЛОХ

№ 76 (8029). + 1996 жыл бэс ыйын 29 күнэ. Сүдүөгө. + Санаата — 1084 солкуобай.

ПРЕЗИДЕНТ ЫЫТАР КУРСУН ӨЙҮҮЛЛЭРИН БИЛЛЭРДИЛЭР

САХА РЕСПУБЛИКАТЫН ПРЕЗИДЕНЭ
М. Е. НИКОЛАЕВ 1996 СЫЛ
БЭС ЫЙЫН 19 КҮНҮГЭР
РЕСПУБЛИКАТААҤЫ РАДИОНАН ЭТИНТЭ

Ыы бадырыллар. Саха Республиката — Российскай Федерация демократическай уларытан тутуулар курстарын бусатын сабалааннаахтан ыла өйөөбүт уонна өйүүр адыаах ахсааннаах регионнартан биридэстэрэ. Россияда уустук быһыыларга-майгыларга Саха Республиката, билиги норуоттук Б. Н. Ельцин позициятын ханнык да халбааннааһына суох өйөөбүтэ, Российскай Федерацияны кытта бири сомоҕо буолууга бэринилээгин онуунан хаалларбыта.

Саха сиригэ дөһө Б. Н. Ельцин үчүгүйдүк биллэлэр уонна ытыктыыллар. дьиниэх демократизм, көңүл пресса, референдум суохтара, экономическай өртүгүн тутулуга суох буолуу, конституционнай дуоһаабырдаах сыйааһааһылар, бюджетнай федерализм уо. д. а. курдук прогрессивнай өйө. бүллэри кытта мин аата сөбөстөөх өбөт. Билиги республикабыт үгүс омуутаах норуотун Россия быстыспат сөргөтүн быһыытынан дьылдата билигиттэн хас биридинбиттэн. Саха сиригэ дьонуттан тутулуктаах. Билигиттэн хас биридинбит быыбардыыр демократическай быраалтаах, кырдыгы өйөөбүт, нэ, дьини кырдыгы көрдөөһүнү быраалтаах. Ити билигиттэн хас биридинбит Россия, билиги республикабыт, оҕолорбут ички кэскиллэрин иһин эл

пийэстээгин көрдөрөр. Бүгүн Россияда партиянай дуулуулар үһэ өр. туларигар турар Президент наада, дьиниэх олоххо үөсөбүт политическай уонна социальнай-эко. номическай интэрнестэр баланстарын бүтүнүтүн учуоттуур уонна онуунан хаалларар Президент наада. Дьэ, кырдык, Россия үрдүнэн араас партияларга билиги бири эрэ мөлүһөт Россия дьонно киниллэр, оттон государство 160 мөлүһөт иһин өлөрөр.

Күндү дөһөттөр!

Билиги сөрүһүт — реформаны салбаан ытыаһы хааччыһы, уларытан тутуулар тэтимэрин, онуунан хааллары, Саха Республиката дьон ааттанар билиги уопсай дьыабытыгар гражданскай эйэни уонна сөбүлэни онуунан хааллары. Мичэх Борис Николаевич Ельцин быыбарга кыйаһыта — ити политическай утарсааччылары кыйаһы буолбатах, кыйаһынай дьылаһы — саа, демократическай Россияны уонна Саха сиригэ бардыраһы ситиһин, лээхтис түмүктээһин усулуобуйата.

Буолуохтаах хаттаан быыбарга билиги талан ылыһыт уопсай буолуох туттаах — билиги интэрнестигар уларытан тутуу бүтүнүтүн иһин эр санааны уонна сүткэн эппиэтинэһи бөйүгүт ыл. быт кандидат иһин уонна бары үчүгэй сабалааһына салбаан калтар Россия уопсай билииндирит лидерин, Саха сиригэ дьонун дуулууларын тылы, нан эрэ буолбакка, дьылаһа мэдиритин өйүүр Б. Н. Ельцин иһин.

УЛУУС БЫЫБАРДААЧЧЫЛАРЫГАР

УЛУУС ДЬОНО-СӨРГӨТЭ: Российскай Федерация Президентин быыбарын бастагы үһүмэхэ ытыллан түмүктөнө. Бу быыбар дойду олохтор улахан историческай суолтаах собууһу буолар. Быыбарга кыттымы сөп собуу тэрээһиннээхтик уонна түмүктөөхтүк барда дьохха наада. Ол курдук, улуу бары нэһиликтэргэ быыбардыыр учаастактарга сөптөөхтүк кэлэн куоластарын биридиһэр. Ордук түмүктөөхтөрүн Сылаан, Мугудай, Төлөй, Волтоно нэһиликтэргэ көрдөрдүлэр. Улуу хас 10 быыбардааччытынан 9-һа куоластаата, ол иһиттэн сөгтөтэ Российскай Федерация билигин Президентин Борис Николаевич Ельцин иһин куоластарын биридиһэр, ол аата, билигин дойдута ытыллар бары реформалары өйүүллэрин көрдөрдүлэр.

Билиги быыбар иһинэ араас өрттөөх өйдөтөр үлэни ыстыһыт, Саха Республикатын Президентэ М. Е. Николаев дьонугар-сэргэтигэр ытырыһыт

өйөөһүмүт быыбар хаамыһыгар улаханнан сабыдыллаахта дьон этэр кыахтаахтыт. Холобур, саамай элбэх 3500 быыбардааччылаах улуу кинини олохтоохторун 80 бырыһыана быыбарга кыттына. Онон улуу үрдүнэн Б. Н. Ельцингэ 67,9, Г. А. Зюгановка 22,9, Г. А. Яблонскаяга 1,6 бырыһыан, оттон ураты кандидаттарга бири бырыһыан кыйаһат куолаһы биридиһит. Республика үрдүнэн быыбарга кыттымы 67 бырыһыанга төгөнөстө, ол иһигэр Б. Н. Ельцин иһин быыбардааччылар 51 бырыһыантан тахсалара куоластарын биридиһэр. Онон Российскай Федерация Президентин быыбарыгар иһис түһүмэх ытыллар буолда, от ыйын 3 күнүгэр өссө төгүл быыбардыыр учаастактарга кэллэхпит уонна куолаһытын дөһөһөй кандидат иһин биридиһит. Онон бастагы тэтимитин ыһыктыбаһа, өссө актыыбынайдык кытарга кыһаһахтаахтыт.

Билигин дьон кэлитэ-барыта элбэстэ, үлэиттэр үкүлэрэ уопускаа сабыллар. Онон быыбардыыр учаастактар комиссияларга өссө төгүллээн быыбардааччылар испиннэктэрин бэрийэллэр, бэрбэрискиллэрэ, атын улуустарга, куоракка бараччыларга антах куолаһыларынгар дэбэһириһиһиһи тутулуга суох биридиһэр наада. Партия райкомун үлэиттэрин кытта кэспэтинэ сыратым. Онон быыбар иһис түһүмэх бөйүлэрин дьоннорун кытта толкуйдаан, сөбүлэһэн көрөллөрүтэр эллим. Киниэхэ быыбардымалара көнүллэрэ, ол гынан баран, бастагы түһүмэххэ Чурапчы дьон-сэргэте үкүлэрэ Б. Н. Ельцин иһин куоластарын биридиһэрин санаалаан көрөллөрүтэр бадыраһа этэ. Российскай Федерация Президентин быыбарыгар иһис түһүмэх буолаары турдаһына чурапчылар өссө түмүктөөхтүн, бири өйдөөхтүтүн санаалаахтытын көрдөрүүтүн дьон ытыраһыт.

(Бэс ыйын 19 күнүгэр улуу дьаһалтатын баһылыга Н. С. СИВЦЕВ олохтоох телевидениһин этиниттэн).

ВETERАНАР УЛУУСТААҤЫ ОБЩЕСТВЕННАЯ ТЭРИЛТЭЛЭРИН СЭБИЭТИН ВETERАНАР МАҢНАЙҤЫ СУҤУӨХ ТЭРИЛТЭЛЭРИН ИККИ АРДЫЛАРЫГАР КӨРҮҮ-КОНКУРСУ ЫТЫТЫ ТУУНАН УУРААҤА

Улуустаады ветераннар общественнай тэрилтэлэрин сэбиэтин президиума уураар.

— маҥнайгы сүһүөх ветераннар общественнай тэрилтэлэрин иһин ардыларыгар көрүү-конкурсу нэһиликтэринин уонна түөлбэлэринин тус туһунан 1996 жыл атырдыах ыйын 1 күнүттөн 1997 жыл тохсунньу 1 күнүгэр дьон болдьохтоон ытарга;

— көрүүнү ытыты балаһыанньатын биригэстэргэ уонна уурааһа холбуу сыһыарга;

— көрүү түмүгүнэн кыйаһылаахтарга ханнык бириэмийэлэри олохтуурга; нэһиликтэр иһин ардыларыгар ветераннар общественнай тэрилтэлэригэр — бири бастагы бириэмийэ 2 мөл., бири иһис бириэмийэ 1,2 мөл., бири үһүс бириэмийэ 800 тыһ. солкуобай. Түөлбэлэр икки ардыларыгар бири бастагы бириэмийэ 1 мөл., бири иһис бириэмийэ

800 тыһ., бири үһүс бириэмийэ 800 тыһ. солкуобай;

— көрүү түмүгүн огорууну ветераннар улуустаады общественнай тэрилтэлэрин сэбиэтин президиумун чилиннэригэр сүктэргэ, ол эбөтөр анал комиссияны тэрийбэһэ;

— түмүгү 1997 жыл тохсунньу иһинэн огорон бүтэргэ уонна, республика, улуу балаһыанньаларыгар сөп түбөһүннэрин, ыспыраапналары хас биридин ветераннар маҥнайгы сүһүөх общественнай тэрилтэлэрин муһуһаһынан көрөй түһэрнэхтэргэ;

— ветераннар республикатаады сэбэтигэр президиумун уурааһын уонна көрүүнү ытар балаһыанньатын уларыһаһа эрэ бары маҥнайгы сүһүөх тэрилтэлэргэ түэрдэргэ итиһиһа этилиһит болдьоххо кыйаһылаахтары республикада огорон түһэргэ.

Ветераннар улуустаады общественнай тэрилтэлэрин сэбиэтин председатели Л. ВАРШКОВА.

ВETERАНАР МАҢНАЙҤЫ СУҤУӨХ ТЭРИЛТЭЛЭРИН УОННА ТҮӨЛБЭЛЭРИН ИККИ АРДЫЛАРЫГАР КӨРҮҮ-КОНКУРСУ ЫТЫТЫ БАЛАҤЫАННАТА

Көрүү-конкурсу ытыты сыһыһын ветераннар маҥнайгы сүһүөх тэрилтэлэрин үлэлэрин туһалары уонна кыйаһылаахтары быһааран көрүлүүр бириэмийэлэри туттарыт буолар.

Тэрийэр-маассабай үлэҕэ

1. Устааһынан көрүлэр эбэһинэстэрин толоруу бырыһыана үрдүгүнөн.

2. Ветераннар сэбэтигэр үлэһит усулуобуйаларын тэрийи — дьыа, телефон, мизаб.

3. Кырдыаһтар персональнай учуоттарын тустуһунан араартаан огоруу (төрөөбүт күнүгэр, сылара, сэри, көрүлүү кыттылааһа, тыһы ветеран, сэри уонна үлэ иһиликтэргэ, көннөрү пенсияларга). Учугу-отчугуһаһа огоруу хаачыһыбата.

4. Кырдыаһтар муһаһтарыт, көрсүһүлэрин (Бүһүүтүн 4 стр. көр).

ТИЭРГЭН

Дынэ кэргэнгэ
аналлаах таһаарым

ЧАКЫР

НЭЙЛИЭГЭР

ДОЙДУБУТУГАР ТАПТАЛБЫТ ТҮӨЛБЭТТЭН САБАЛАНАР

Чакыр нэйдлэгэ, эмнэ снн улуус атын нэйдлэгтэрин курдук, билигнн үгүс уларыйылар, даах, өрө-таннары түһүүлдээх, бэл сородор өй, дөмөт да көстүүлдээх кэмгэ хайа сатанарынан таринан, маньыга ордук буолаарай дин сааанан салытаран үлэлнр, олодор.

Нэйдлэгтэрин 600-чээ киһи 177 хаһаайысты-банан, 4 түөлбөннэ түмсөн олодоролор. Билигнн ор-тобутугар билигнн 9 Герой-ийлэр, 5 сэрин, 1 үлэ фронун ветераннара, 9 хоту көһөрүллүү кыттылаахтара бааллар. 154 үөрэччилээх орто оскуо, далаахпыт, оскуолаа кириэн иннинээдн саастаах 82 кырачааннардаахпыт, 70 чилиннээх 9 бааһынай хаһаайыстыбалара тариллибтгэрэ, киһилэр бары этн, үгүтү оңорууга үлэллилэр. Ол эрэри тутуунан эмнэ дьарыктаналлар.

Нэйдлэг дьаһалтатын иннинэ олох-дьаһах хаһаайыстыбатын сулуусната тарилан үлэлээбтэ хаһыс да сыла. Аатынан даһаны дьон олоһун кытта быһаччы сибээстээх. Туох баар итиннэ, уунан, оттук маһынан хаачыйыы киһи санныгар сүктэ-риллбитэ. Автобуһунан сибээһи, пассажирдары та-пыны эмнэ бу тарилтэ хаачыйар. Бу сулуусула 19 киһи үлэлнр (начальник Н. Н. Кириллин). Ки-илэр кыһын угата бэйлэрин трактордарынан кырдыаастарга, тарилталар үлэлннэригэр от-мас тэһинитгэр, таһыгыгар ылсан үлэлээн кэллэр. Сааскы быйдарга сэрин кыттылаахтарыгар, үлэ, тыл ветераннарыгар — барыта 34 ылы хабан 400 куб. м оттук маһын дьыллэрин таһыгар киллэрдилэр. Маны тэһэ оскуола, детсад, балыһа үлэлннэригэр 860 куб. м оттук маһынан хаачыйдылар. Тутууга аһаан 100 куб. м маһы соботуопкалаан мнэстэ-гэр киллэрдилэр. Билигнн хаһаайыстыбанын ыы, манан сага бааныык дьэтин тутан кэлэр күһүн үлэбэ киллэрээри үлэлнн сыйдыаллар. Ону сэргэ «Чакыр» бааһынай хаһаайыстыбата (салайааччы А. Н. Ануфриев) арыы сьаһын тутар. Сыннааан киһинигэр культура управлениета көмөлөһөн били-гнн ис өртүн бүрүгү кыттылаа турар.

Нэйдлэгкэ чааһынай дьэни-уоту тутуу кэһээн иһэр. Тутууну ытыгыны өйүүр инниттэн бөһүлөк-кэ икки пидорама тигинэччи үлэллилэр. Ааспыт снл күһүгүгэр 12 ыл сага дьэбэ кирибтгэрэ, быйыл 19 ыл сага дьэбэ туттан түбүгүрдэлэр. Би,

били Чакырбыт тэһинэ, улаатан, дьон олохсуйан иһэрттэн үөрэбит. Ол курдун, 1995 снл 25, бы-йыгы снл агарыгар 6 сага ыл эбилилнлэр.

Нэйдлэгкэ ычаты түмөр «Дабай» дьон түмсүү тарилан үлэлээбтэ иккис сылыгар барда. Иччат-тарбыт спорка, культурага, ситинилээх буолан иһэллэрттэн астынабыт.

Улууслутугар ылыныллыбыт «Тиэргэн» тускулу нэйдлэгкэ бары арагытыгар пропагандалыыр уонна олоххо киллэрэр сыланан нэйдлэгкэтин 4 түөлбэбэ арааран үлэни ытыабыт. «Алгыс» түөл-бөн Д. И. Егорова, «Сарылы» С. Н. Филиппова, «Сардаганы» С. И. Михайлова уонна «Хатыһаа-ры» В. С. Гуляева иһлэн-сабалаан салайаллар. Киһилэр бэйлэрин туһааннаах үлэлэрин таһынан общественнай нодорууска оңостон дьоннорун-сэргэ-лэрин туһугар үлэллнлэригэр киһи махтанан эрэ снл.

Билигнн нэйдлэгкэ спорка уонна физкультура-га ситинилээһинин уруккуттан билэр. Учуутал-лар Н. Н. Адамов, В. В. Петров көбүлээһиннэри, нэи түөлбэлэр икки ардыларыгар спорт хас да кө-рүтэр күрэхтэһин ытыылыбыта. Ол курдук, кө-лүөнэлэриннэ волейболга, дуобанга, саахыманна кириэни хатыһылаахтык барбыта. Түөлбэлэриннэ «Дьэ кэргэн — олох утата» дьон дөһүннэ дьэ кэргэттэри көрүү, конкурэ ытыылына.

Быйыл ытыылыбыт «Чэбдик олох иһи» дьон дьэбэ кнэлэлэри көрүү улуустаабы конкурсулар кыттан, билигнн нэйдлэгкэ үгүс мнэстэни ылары ситистэ. Билигнэ араас дьэбүрдээх дьоннорбут аһы-лаага суохтар. М. Ширяева сахалыы тойунтуур, Е. Солоньева ырыаһыт, Вера уонна Николай Око-нешниковтар күүстээх кылаастаах дуитар, эдэр ырыаһыт М. Григорьева, уус-уран самодеятельность актыыбынай кыттылаахтара С. Михайлов, Н. Ва-сильев, М. Кириллин, Д. Егорова, А. Титова, У. Попова, М. Маркова, Н. Филиппов талааннарынан кнэн туттабыт.

Ити курдук улуус биир кыры нэйдлэгэ Чакыр күһнэтэ түбүктээх уонна инникига сырдык эрэллээх түөлбэлэриннэ түмсөн аһа-тута, үлэлнн, үөрөнэ олодор.

Светлана НИКОНОВА,

нэйдлэг дьаһалтатын дьэ кэргэнгэ специалиһа.

БИНИГИ ДААЙЫСПЫТ

Киһини Чакыр олохтоохторо таптаан, соһүлээн «билиги Даайыспыт» дьон ааттымаллар.

Дария Егорова (Рожина) ыраах Верхонскый улуһун Томторуттан төртүтээх 1982 сыллаахха СГУ тыа хаһаайыстыбатын факультетын ситинил-лээхтик үөрөнөн бүтэрэн, ветеринарнай врач идэ-тин ылан, билиги Чакырбытыгар үлэлни кэлбитэ. Ол кэмтэн ылаа бу дойдуну соһүлээн, киһини бу-олаан олохсуйда. Көргөннүн Иван Алексеевич Его-ровтын биир кыыс, 3 уол олохтоохтор, ыыр-баач, «ы, байылыт олохтоох ыллар. Дария хайа күн нэйдлэгтэн үлэбэ-хамнаса кыһамнылаабынан, бөрүннэлээһиннэ нэйдлэгкэ ытыктыбалын ыл-быта, биир үчүгэй үлэлээх специалиһынан билди-битэ. Үгүс сыаларга фермага биригэһиндээн производство өрө көтөбүлүүтүгэр, бородуускуйа оңолулуутугар кылаатын киллэрсинтэ.

Билигнн Дария Ильинична нэйдлэгкэ вете-риһан үлэлнр, «Тиэргэн» тускул хайысхатынан түөлбэлэриннэ ытыылар үлэбэ биир бастыг са-лайааччыбыт буолар, тарийар дьэбүрдээх, ннэг өртүтээх үлэни иһлэр сабалаар. Уус-уран само-деятельность кыттар, киһи көрдөөх еценкаларын, моноллогтарын көрөөчүлэр мэлдэн бэйэрэбилиннэ көрсөллөр.

Дьону кытта уопсай тылы булар дьэбүрдээх да буолан, оҕону кытта оҕо, кырдыаһы кытта кыр-

дыаас, барыларыгар сөптөөхтүн, ылынарылаах-тык сыйыаһынар, нэйдлэг, түөлбэ олоһор-дьаһа-дар кытыһынар, көбүлүүр. Түөлбэбэтигэр төһө да сааһыбыт дьоннор үкүлэриннэ иһи, барыларын саһаан тардар.

Дария Ильинична саһаттан-саһа үлэ формала-рын, хайысхаларын көрдүүр. Түөлбэ иннинэ аты-эргэн дьаарыаһы тарийбүтгэр нэйдлэг үгүс олохтоохторо сыйдыытыгар. Ким туох кыһал-лаабын билэн, дьону түмэ тардан, төһө кыаллары-нан көмөлөһөр, сүбэлнр-амалыыр. Бу билигнн тыа сирисэр олох-дьаһах туруктаахтык сүннүн бу-ла иһи кэмгэр олус наадалаах быһыы, бэйэ-бэйэ-бэ эрэмнэни үкүлэтэр, сырдыгы, кэскиллээһи са-бар суол буолар. Билиги Дария Ильиничнабыт ин-никитин да ситинилээхтик үлэлнэ дьон бигэ эрэл-лээхтн.

«Алгыс» түөлбэ олохтоохторун ааттарыттан
Полина ВАСИЛЬЕВА суруйда.

УДЬУОР ҮЛЭҢИТ ЫАЛ

Снэлэрэй, тупсаһай оңолуулаах олбуордаах, от-мас, үгүлэһи арааһа олордулар палисадниктар-даах, террасааах дьэлээх, барыта пеллэһтэн орун-оннугар, хон-дып курдук хомуллубут олбуор иһисэр кириэн кэлэһин. Бу — «Сарыла» түөлбэ олохтоохторо Софроновтар таһаһалара.

Дьэ кэргэн аһа баһылыга Николай Петрович

«КҮНЧЭЭНЭБИТИГЭР»

Нэйдлэгкэ детсадка наадыһы сыйлаа улаатан иһэр. Үлэлнр дьлабт аварийнай турунтаах буол-ан сабыллан, билигнн балыһа дьэтигэр олоро-бут. Сүрүннээн, оскуолаа кириэн иннинээдн саас-таах оҕолору хабан, ити чэрчигиннэ иһи-үөрэтин барар.

«Күнчээн» детсадныт коллектива «Оҕо уйулда-тын харыстааһын» дьон проблемага быйыл бэһис сылын үлэлнр. Саха оҕотун уйулдатын уратытын учуоттаан, хас биирдин оҕо дифференцированнай-дык сыйыаһынан, талаанын таба таһаарга, дьэбү-рун сайыннарырга, киһини личность быһыытынан иһи-таһаарга бнэ сыйлааһыта саха националь-най оскуолатын сайыннары конценцията ылыыт-лыбыта ылаһы бнэрдэ. Урунку курдук агардастын нуучча оҕотугар аһаһыт программаны өрө туппа-ка, бэйэбт нуруоппут төртү культураны, педаго-гикатын, фольклорун үөрэтэр буолуопут оһуопут иһиннэ эрэлнн тускулуур.

Коллективныт бэйэтин иһэр-үөрэтэр үлэтигэр үс хайысханы тутуһар: бастыһынан, уопсай үөрэх-тэһин программатынан (тыл сыйдыта, уус-уран литература, аһаан, уруһуй, физкультура). Иккин-нэи, «Дьэбүр» салаа, маньаха үс куруһуок (дье-бат, сонор, «Кыыс Күө») үлэлнр иһиннэ нуучча тылыгар эһи дьарыктаналлар. Үсүһүннэ, «Төрөл-пүт — оҕо — иһтэччи» дьон төрөппүт детсадка чу-таһатан, ыкса сибээстээхтик үлэлээһиннэ тарийн.

Ааспыт үөрэх дьылыгар аһалар нэйдлэлэрэ, аһа-бас аһынар, араас конкурсулар («Мин аһам — мин дурдам-хааһам», «Мин иһэбининн»), «Дьэ кэргэн-гэ оҕону иһи» дьон конференция уо. д. а. ыты-тылынылар. Оҕо көмүскэһи күнүгэр «Дьэ кэргэн ыһаага» буолла, онно оҕо иһэтэ, аһата, эбэтэ, убай, балыс бары кэлэн сахалыы күрэх былдыһан, күөн көрсүһөн, ылаан-туһан, оһуокайдаан сайы-ны көрсүбүттэрэ.

«Оҕо уйулдатын харыстааһын» дьон проблемага оҕо көмүлү бнэрэн, буойбаһа, бэйэбт са-наабытан эрэ өрө туппаһа, оҕолор кнннэрин эмнэ иһтэбт, киһилэр баһаларын толоробут. Маньына оҕо кэпсэтиннэһи, үөрүннэһи, тыла-оһо дэбигис тах-сытыла, ытыытыгаһа суох, эрэмннлээх буолар хаачыстыбалары саарбаһаһа. Детсадка снл-дэр оҕо детсадка үлэлнр персоналтан куттанна, дьиксиннэ суохтаах, таһыга быһаарсан, кэпсэтан, дьэтигэр аһынан, күһнэтэ билигнн-көрүүтэ эһи-лэн тиһиитин ситиннэхтээхтн.

Билигнн «Күнчээн» детсадныт 3 иһтэччилээх, бары үчүгэй методическай бэлэмнээх, үрдүн педа-гогическай маастарыстылаах үлэлнннэр быһыла-рынан сыаналааналлар. Т. И. Адамова, В. С. Еремее-ва — уонтан тахсалыы снл оҕо иһтнннннэр үлэлээ-бит иһтэччилэр.

Түмүккэ нэйдлэгкэ дьаһалтата кэһэбэһи ич-чат, кыра оҕо, иһлэр тустарыгар кыһалжатын, өйүн-саһатын ууран, детсады сага дьыллнр-уот-туур сүбэтин буларыгар сүрдээһи баһарыбытын эһбтн.

В. КРЕМЕРОВА,

«Күнчээн» детсад снбнэднсснйа.

бараһан, этэргэ дылы, сннрэ астааха сннннн тах-сыбат, хайа астааха хаан аһылааһат, туһуутун то-лөрүһтэ, ытырыгытын ыһыктыбат, сылайары, снн-наанары билбэттин дьулуурдаах, дьуһкүрдээх үлэлнн бастыга. Николай үөрэмнит, баһылааһыт идэтэ — ветеринар. Билигнн «Тураһаах» бааһынай хаһаайыстыбатыгар маньыһыттыыр. Ааспыт снл-га үтү намыгар бааһынай хаһаайыстыбаларыгар биир бастыһаар кэллэлэригэр иһэбтэ.

Киһи дэгиттэр дьэбүрдээх, маһы хаамтарбат эрэ — уус бөрдэ, дьэбэ техниккаларын туһулаһа өрө-мүөннүүр маастар. Ордун ымсыһан, баһаран, уи-сугуһан да дьэһэ дуу. Чакырга 1972 сыллаахха үрдүн антенна туруоран, Софроновтар ннм-хайа иһ-ниһа телевизору көрүбүттэрэ. Аһа туран, бэйэтэ дьэбн хасыһан, телевизор «кыра ырыһытын» ыл-баан кэллэр аһыраллаах идэлэммитэ.

Дьэ хаһаайыта Зинаида Егорова сааһын туһа-ры снбээс үлэлнэтэ. Чакырга кэлэн олохсуйуодуттан поета начальниһа, тустаах үлэтигэр улууска төр-баһа баттанар киһи. Обществанай үлэбэ актыы-быһааһы кыттар. Иһлэн кэмгэр баһааран-өрөрүн соһүлүүр, хас да төгүл быһыаһаһаарга бэрт сити-һиллээхтик кыттан турар.

Уоннара Саһа аһиһи кэһэтигэр сулуусулаһы, ытык иһиһи толоро снлдэр, маастара Катя алтыс кылаас үөрэнэччигэ, Софроновтар удьуор харалы үлэлнн, быр-бааччы олохтоох дьэбун ыллар.

Николай ФИЛИПОВ.

Эвэрдэлиибит!

Убаастабыллах коллегабын, наставниктын, ССРС уонна РФ үөрэйиригүн туйгуна ГОРДЕЕВА Анна Егоровнаны 80 сааһын туолбут дьонун үбүлүбүтүн ис сүрэхинтээн эвэрдэлиибит.

Эйигин биһиги үтүө сүбэбит, истинг мүйөгэ, ала табаарыс быһыытынан үрдүктүк сыйалымбыт, барда махтап тылларап этэбит. Баҕарабыт Эйэхэ сир үрдүтөр баар бары кэрэнт, үтүө-өлүөр доруобуйаны, уйун сыһыалап үйөнү.

Чурапчы орто оскуолатын уонна гимназия математиктара.

х х х

Чамыр нэһилиэгин дыаһалтата уонна кырдыастарын сөбүтэ итинник, истинник эвэрдэлиилэр: Алта орто үйэтүн, 12 сыл эбээлэрин ФИЛИПОВА Анна Петровнаны 60 сааһын туолбутунан уонна ээптыр кэргэнэ ФИЛИПОВ Александр Васильевичтынан аһал буолтара 40 сылынан.

Ордоннаах пенсиялар-маныахсыт КУЗЬМИНА Елена Михайловна кэргэнэ СИВЦЕВ Проникий Николаевичтынан аһал буолтара 40 сылынан.

Хоту көһөрүдлүү кыттыылааҕа, ийбэлигү ДЬЯКОНОВА Мария Саввичнаы 70 сааһынан.

Көһөрүдлүү кыттыылааҕа АНУФРЬЕВА Ульяна Николаевнаы «Герой-иһэ» үрдүк аатын млоһтынан.

МЫНДАБААНЫГА СЫНЬАНАР ОБОЛОР ВОЛБОМТОЛОРУГАР

Мындабааыга Амма орто оскуолатын иһинэн оҕо сайынны сыһыалаптын төрийэр сымаллаах «Кустук» экологической түмсүү сыһыана кинирэ оболорго иһитиннэрэбит.

1. Итиннэ «Эйгэ» научнай-чинчийэр экспедиция үлэллэр: I сезона—от ыйын 1—12, II сезона—от ыйын 13—25, III сезона—от ыйын 26—атырдыах ыйын 6, IV сезона—атырдыах ыйын 7—19 күннэрэ.

2. «Амма» туристической атыраат Мындабааы—Мырыла—Дайаа Аммата—Чычымах—Харбалаах—Ытык Күөл—Чернох—Чурапчы маршрутууан от ыйын 1—24, от ыйын 25—атырдыах ыйын 17 күннэригэр айанылар.

Сыһыана кинирэччилэр доруобуйаларын туругун, дифтерияны утары быһыаны барыттарын тустарынан ысырааһкалаах, 30 тыһ. солк. ааҕырга кинирин усунуоһу илдьэ кэлэлэр. Сурууар, уруһуйдуур, суунар, сөтүөлүүр, сыламыыр, балыктыыр төрүлүрдээх, кумаартан аһаах, тусла аптекакалаах, утуулар көһөөччүтээх, уларыттар таһастардаах буолуохтаахтар.

Сыһыанааччылар сезон саҕаланнытыгар Мындабааыга бэйэлэрэ кинирэллэр быһаарылына.

Улуустаабы үөрэх управлениета,
«Кустук» экологической кини.

КУЛУУП ҮЛЭИТИН КҮНЭ

НЬУРБА: Быйыл улууска бастаан кулууп аһылыбыта 70 сыла туолуута бэлиэтэнэр. Итинэн сөбүтээн уонна национальнай культураны сайыннарыма итиннэ пропагандалааһынна кулууптар суолталарын учуоттаан, баһылык дыаһалынан кулууп үлэиттэрин күнэ олохтонно. Ол сыл ахсын от ыйын 1 күнүгэр бэлиэтэннэрэ уонна улуус кулууптарын үлэиттэрин профессиональнай бырааһынныктарынан ааһылар.

ОТ ЫНЫГАР

20 күнүгэр—Алданна кыһыл көмүстөн кумады суууар драҕа аан бастаан үлэлээбитэ 70 сыла.

30 күнүгэр—Саха Республикатын «Вичик» национальнай киниэ кыһатын тэриллибитэ 70 сыла.

КЛЕЩТЭН ХАРЫСТЫР ТАБЛЕТКА

ТОМСКАЯ. Сотору кэминэн Сибирь аптекаларыгар энцефалиты тарҕатар клещтэн харыстыыр саҕа көдүүэтээх средство атыга тахсыа. Клинической чинчийиллэр даһнайдарынан, ити таблетка көмүтүнэн төһө эмэ өр сылларга баадыбыт дьон аһаан үтүөрүөхтөрүн сөп. Клещтэн сэрэхтээх буоларга оһуурга кинирээх иһиннэ ити таблетканы суурайан иһилиэхтээх.

СИА.

(Бүтүүтэ. Иккин 1 стр. көр).

ыһыты ахсаана эбээлээн, төһө киһи сылдыбыты бырыһыана үрдүгүнэн, сөбүтэ президиумун мунньахтарын ыһыты ахсаанынан, көрүлүбүт болпуруостар ахсааннара уонна суолталаара.

5. Нэһилиэнэ, улууска ыһыттар дыаһалларга кырдыастар кыттыылааҕа ахсаанынан уонна бырыһыана үрдүгүнэн.

6. Усунуоһу хөтүөһү бырыһыана үрдүгүнэн.

7. Үлэ быһаанын толоруу бырыһыана үрдүгүнэн.

8. Атыһыны тэрийин—киллэрбит үбүн суумата эбээлээн, быһастаһалары тэрийин—ахсаанынан уонна экспоната эбээлээн.

9. Ветеринар тэриктэлэрин үлэтин туһунан хаһыакка, радиога уонна телевидениенэн сырдаты ахсаанынан.

10. Спортивнай күрэхтэһиһлэри тэрийэн ыһыты—боротомуолларын сыһыаран.

Социальной болпуруостарга, олох-дьаһах болпуруостарыгар

1. Сокуоннарынан, ыһаахтарынан көрүлүбүт чөмөтүннэринэн туһаныарын бырыһыана үрдүгүнэн.

2. Атык сиргэ үлэлээн кырдыастар бэйэлэригэр уонна общественной тэриктэлэригэр киллэрбит үлэтин суумата эбээлээн (ысырааһааны олохтоох дыаһалта иһин баттаан, бөмөт ууран бигэрэтэр).

3. Үлэлэбөт кырдыастары быстах үлэҕэ тарды ахсаанынан (араспаһыталаара, ааттара, аҕаларын ааттара ыһыттар).

4. Кырдыастар саҕа көмө хаһаайыстыбаны тэрийиһлэрэ (ыһах суоһу, салгы, сибиһиһэ, көтөр, куруолук, киллэрэһэлээх кыһыл, оһуруот астар).

5. Кырдыастар олорор дьаһаллар оромүөнү

АТЫЛЫБЫТ

Суһаллык 1987 сыллаабы, 32 тыһ. км сүүрбүт, үчүгэй туруктаах ВАЗ-21063 автомашинаны чөлчөк сыһааҕа.

Саҕа диван-кырабыты.
Чурапчы сал. Ленин уул. 89 №-гэр билиһин.

х х х

Персональнай компьютердары:
486DX4-100(4540)512к—сыһаата 6 мол. 300 тыһ. солк.

486DX4-100(8540)1М—6 мол. 700 тыһ. солк.

Пентиум-100(161000)1М—12 мол. 200 тыһ. солк.

Комплектарыгар кинирэллэр: монитор, системнай блок, клавиатура, мышьа, компакт-диск проигрыватель (CD-ROM), саундблостер, колонкалар, наушниктаах микрофон.

Тэһэтиһин, ахсаана аһыах. Үлэ кэмигэр 21-59к тел. биллэн.

х х х

Чурапчы сэлэниһэтиһин киниргэр приватизацияланымт иһин хостоох дьыһын. Тел. 21-237.

х х х

Куһаах «Беларусь» тракторы. Тел. 21-721 (дьыһтээһин).

х х х

1990 сыллаабы ВАЗ-2121 («Нива») уонна «Москвич» автомашиналары.

Теленизордары өрөмүөннүүбүт, үрүн-хара көстүүтээһин—50 тыһ., оһһөөбүт—100 тыһ. солкуобайга.

Аадырыһыт. Чурапчы сал. Западнай көр. 9 №-рө.

х х х

Чурапчы сэлэниһэтиһин Восточнай уулуссатыгар уһайбалаах 7х7 м дьыһ көһдөһүт. 21-811 тел. биллэн.

х х х

ГАЗ-21 («Волга») автомашинаны, Сыһаата чөлчөк. Хатылыга 25-388 тел. биллэн.

х х х

Ыһаылаа сылдыар өдөлөөх өдөр ыһаагы—5 мол. солкуобайга. Сыһааты үлэ чаһыан киниргэр 23-230 телефонна биллэн.

БИЛЛЭРИН

«Сага олох» хаһыат редакцията быстах кэмигэ типография дьыһыттар көстө. Телефона—21-332.

ыһыты, үбүнэн көмөдөһүү (общественной тэриктэ, пенсияга таһаарыт тэриктэ, үлэллэр тэриктэтин көмөдөрө).

6. Кырдыастарын тэриһиннээхтик сыһыаты, (аймахтарга, сыһыалап күннэрэ, үбүлүбүдэри, төрөөбүт күннэри бэлиэтэһин). Ыһаахха, сыһыалап күннэргэ учуонна туһар дьон ахсааныттан ыһыттын бырыһыана үрдүгүнэн, үбүлүбүдэри, төрөөбүт күннэри кинирээххэ онорбуттара, иһэстэһин сценарийа.

7. Уукка уонна энкэ түһэриһиллэбит дуоһаар, туолуутун бырыһыана.

Ыччатты кытта үлэҕэ

1. Ыччаттарга кырдыастар наставниһаһыһына уһа ахсаана эбээлээн.

2. Арыһылааһыны утары туох үлэни ыһыттарга.

3. Ыччат управлениһы кытта хайдах сиһөөтэһин биһгэ үлэллиллэрэ.

Аһа дойду Улуу сэринтиһ аһыһыһыһы кыттыылааҕа, үлэ ветерана, республика биллэлээх булчута, Чурапчы сэлэниһэтиһин олохтооҕо.

НИКОЛАЕВ Илья Иванович

бэс мйын 27 күнүгэр 83 сааһыгар аһаһын эбээтүн, дьиринник курутуһан туһан, бары аһахтарыгар, табаарыстарыгар, билэр дьонноругар иһитиннэрэбит.

Кэргэнэ, уола, кийинттарэ, сизиннэрэ, Чурапчы сэлэниһэтиһин Габышевтар, Кузьминнар, Макаровтар, Гулаевтар, Волугуртан Николаевтар, Новгородовтар, Егоровтар, Дьячковскайдар, Дьиринтэн Толстоуховтар, Сокольниковтар.

Кутурданнырын тэридэллэр:

—Кэргэннэр Николаева Мария Николаевна, уолугар, чугас дьонугар, аймахтарыгар улуус уонна Чурапчы сэлэниһэтиһин дыаһалтала, улуустаабы ветеринар сөбүттарэ.

—Саха АССР түүлээһин булдук туйгуна Николаев Илья Иванович эбээтүнэн кэргэннэр, уолугар, кийинттаригар, сизиннэрнэр улуустаабы тыа хаһаайыстыбатын управлениһа, агропромышленнай холбоһук үлэһиттэрин профсоюзун улуустаабы тэриктэтэ.

—Кэргэннэр эдьийдэригэр Мария Николаевнага күтүөттэрэ Илья Иванович эбээтүнэн Чурапчыттан Носова Любовь Николаевна уонна кини оҕолоро.

—Кэргэннэр Николаева Мария Николаевнага, аймахтарыгар чугас ыаллара Соловьевтар, Борисовтар, Носовтар, Каженниһина, Колесовтар дьыһ кэргэттарэ.

Күндү кэргэннэр, аҕабыт, эһэбит, үлэ ветерана, Хаһааһыт нэһилиэгин олохтооҕо.

ВАСИЛЬЕВ Иван Егорович

хоһолтолоохтун эбээтүн, дьиринник курутуһан туһан, бары аймахтарыгар, табаарыстарыгар, билэр дьонугар иһитиннэрэбит.

Кэргэнэ, оҕолоро, сизиннэрэ.

Кутурданнырын тэридэллэр:

—Кэргэннэр, оҕолоругар, кийинттаригар, күтүөттэригэр, сизиннэрнэр эдьийдэра, уола, быһаата, кийинттарэ, сизиннэрэ, аймахтара Васильевтар, Кириллиннар, Нехтинскайдар, Сергеевтар.

Таһыыр кэргэннэр, аҕам

ГУРЬЕВ Аркадий Борисович

эһикэ эбээтүн, дьиринник курутуһан туһан, аймахтарыгар, табаарыстарыгар, билэр дьонугар иһитиннэрэбит.

Кэргэнэ, оҕото.

Кутурданнырын тэридэллэр:

—Кэргэннэр, тэриктэ кадрга отделын начальнигар Гурьева Антонина Николаевнага, оҕотугар «Чурапчыагросстрой» АО администратията, профкома, коллектива.

—Кэргэннэр, уолугар, Портягиннар дьыһ кэргэттарэ уонна чугас доһоттарэ.

Редактор Г. Г. ПОПОВ.

НАШ АДРЕС: 878700, с. Чурапчы, ул. Карам Маркса, 88 кв. ТЕЛЕФОНЫ: редактор—21-382, отделе — 21-388, общий — 21-388.

Учредители (соучредители) газеты — Редакция, Администрация улуса, Национальная издательско-полиграфическая компания «Сахаполиграфиздат». Газета печатается на якутском языке, выходит по вторникам, четвергам и субботам. Издана газетой 54907. Объем — 1 ула, 2 л. лист. на 4-х страницах.

Автор сурутар иһаһыт саппа редакция позицияһыгар маһын сөп түбөһөр буолуһа. Суруһа иһаһыттар хаһыат киниргэтиһаһыттарга киниргэтиһаһыт автор куу баһыт сүүр.

Чурапчыскаа улууснаа типография Национальнай издательско-полиграфической компании «Сахаполиграфиздат», с. Чурапчы, ул. Карам Маркса, 88 кв. Подписано в печать 28.08. 18 ч. (гр. 18.00). Тираж 3369.